

Жълтият

молител

за закрила

Изровен с годините и от дъждовете черен път отвежда към едно местенце в планината, където цвене с различни имена издига жълти чашки към небето. Извисените наред поляната дървета скриват крехките му стръкове от погледа, но приближиш ли малко повече, зърваш как тревата на места е надянала цвета на утринното лятно слънце и по това познаваш, че виждаш пред себе си прочутото витошко лале. Така е известно сред хората, но посветилите се на неговото опознаване в детайли вече са се изплъзнали от хитринката му да заблуждава с вида си. Те добре знаят, че не е нито лале, нито планински божур, а роднина на лютичето, който расте на определени места и не подлъгва никого единствено с това, че е рядък вид. И че има нужда от закрилата не само на боровете около него, а на всички, отпразвили погледа си в примамливата му жълтеникава топчица. Заради нея англичаните наричат растението globe flower – цветът му е като миниатюрно кълбо, сферичка, слепила едно връз друго листата си, когато още не е добре разцъфнала. Латинският език, макар и вече мъртъв, още крепи живо определението за цветето и му дава име, с което му отрежда собствено място сред стотиците класификации – *Trollius europaeus* L.

Символ на Витоша и на нейната флора, този срамежливко избира да покаже красотата си там, където почвата е мочурлива, ливадата се опива от хладината на обгръщащата я вода, а висотата на терена го държи в тайнственост. Там това определяно като лале лютиче се надява корените му да останат непокътнати, за да може още да устои на времето и да не се изгуби за света. Да издига своите изтънени като пръчици стъбла и от юни до август да разгръща очарованието си, оброчено в далечината от оголени върхове, чиито скали сивеят под небето и не се плашат от капризите на времето. Вятърът често огъва стъблото на витошкото лале, но не го прекършва и не изтръгва корените му, както правят някои от нас. Небето пише с вода по листата му и го дарява с живот, докато хората ползват мастило, с което изписват в натъжавачи книги, че то е оброчено, застрашено и умиращо. В тези четива не споменаваме само растения – прощават се с нас свирци, дропли, рисове и какви ли не

още обитатели и богатства на тази планета. Опитваме да върнем отново загубеното, правим крачка напред, понякога отстъпваме малко назад. Все още трудно съзнаваме, че нашите действия или бездействия придават облика на света, в който живеем.

Ако любопитството ви е надделяло и интресът ви към витошкия потайник ви тласка към висините на планината, не забравяйте да се отправите натам подходящо облечени, заредени с вода в раницата и с радост в сърцата. Идете, запознайте се с редкия красавец и помнете – той е част от планината и трябва да краси нейния пейзаж, а не домовете ни в града. Бъдете като нас, шепа хора – специалисти от Дирекцията на ПП „Витоша“ и екип на сп. „Гора“, които поехме радостни в едно петъчно утро в началото на юли, за да се убедим с очите си, че на тази земя има страшно много красота, която не бива да се губи. И която е добре да запазим за поколенията след нас.

Борислав БЕЛДЕВ
Снимки: Станислава КРУМОВА

